

*Odbor za kulturo in izobraževanje
predsednica*

18.7.2023

Johan Van Overtveldt
predsednik
Odbor za proračun
BRUSELJ

Zadeva: Mnenje o vmesnem poročilu odbora BUDG o predlogu uredbe Sveta o spremembi Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 (COM(2023)0337 – C9-XXXX – 2023/0201R(APP))

Spoštovani gospod predsednik!

Odbor za kulturo in izobraževanje je bil v okviru postopka iz naslova zadolžen, da pripravi mnenje in ga predloži vašemu odboru. Odbor je na seji 28. junija 2023 sklenil poslati mnenje v obliki pisma. Odbor je mnenje sprejel na svoji seji 18. julija¹.

S spoštovanjem!

Sabine Verheyen

¹ Pri končnem glasovanju so bili navzoči: Sabine Verheyen (predsednica in pripravljavka mnenja), Michaela Šojdová (podpredsednica), Kizilyürek Niyazi, Angel Džambazki (Dzhambazki Angel), Rookan Rob, Tarabella Marc, Ademov Asim, Adinolfi Isabella, Frankowski Tomasz, Pollák Peter, Teodoros Zagorakis (Zagorakis Theodoros), Zver Milan, Cicurel Ilana, Farreng Laurence, Joveva Irena, García Del Blanco Ibán, Guillaume Sylvie, Heide Hannes, Kammerevert Petra, Matic Predrag Fred, Ros Sempere Marcos, Smeriglio Massimiliano, Michels Martina, Franz Romeo, Marquardt Erik, Nienass Niklas, Anderson Chistine, Bocskor Andrea.

Spoštovani g. Van Overtveldt!

Na vas se obračam v zvezi z vmesnim poročilom Odbora za proračun o predlagani ciljno usmerjeni reviziji večletnega finančnega okvira, pripravljeni v skladu s členom 105(5) Poslovnika v okviru pripravljalnega dela za postopek odobritve *predloga uredbe Sveta o spremembi Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 o večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027 - 2023/0337*.

Zaradi strogih časovnih omejitev, ki veljajo za druge odbore, ni bilo mogoče pripraviti uradnega mnenja odbora CULT. Namesto tega so se koordinatorji odbora CULT na seji 28. junija odločili, da bodo pripravili mnenje v obliki pisma, v katerem bodo pojasnili splošno stališče odbora o tej temi, zlasti o oblikovanju novega posebnega instrumenta za obvladovanje vpliva naraščajočih stroškov najemanja posojil, povezanih z instrumentom EURI, na proračun EU in njegov razdelek 2b.

Odbor za kulturo in izobraževanje je vprašanje obravnaval na seji dne 18. julija 2023. Na seji se je odločil, da Odbor za proračun, kot pristojni odbor, pozove, da v predlog resolucije, ki ga bo sprejel, vključi pobude, navedene v nadaljevanju:

1. poudarja, da so veliki nepredvideni svetovni dogodki od sprejetja uredbe o večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027 leta 2020, zlasti pandemija covid-19 in ruska vojaška agresija proti Ukrajini, povzročili znaten pritisk na proračun EU kot posledica dodatnih odhodkov za nepredvidene dogodke, povezanih s sprejetimi ukrepi za odzivanje na ravni EU, ter višjih obrestnih mer in inflacije, zaradi česar proračun EU trenutno ne ustreza svojemu namenu;
2. je zelo zaskrbljen zaradi dejstva, da se je zaradi tega in obžalovanja vredne odločitve, da se v razdelek 2b vključijo že sami po sebi nepredvidljivi in nediskrecijski stroški financiranja instrumenta NextGenerationEU, razlika do zgornje meje v tem razdelku že izkazala za nezadostno za kritje dejanskih potreb po porabi v prihodnjih letih, pri čemer bi lahko že leta 2024 znašala 1708,2 milijona EUR, če se uredba o večletnem finančnem okviru v sedanji obliki ne bo spremenila; poudarja, da to dejansko odvzema vsako prožnost za dopolnitev dodeljenih proračunskih sredstev za uspešne obstoječe programe v razdelku 2b, kjer je dodatna poraba utemeljena, kot so programi Erasmus+, Ustvarjalna Evropa, Evropska solidarnostna enota ter Državljeni, enakost, pravice in vrednote, in *de facto* preprečuje vsako novo pobudo ter dragocene pilotne projekte in pripravljalne ukrepe, s katerimi se preizkušajo inovativni pristopi na področjih, kjer nova zakonodaja EU še ne obstaja;
3. poudarja, da je bil proračun programov Erasmus+ in Ustvarjalna Evropa že deloma zagotovljen v prvih letih sedanjega večletnega finančnega okvira, da bi pomagali tistim, ki bežijo pred rusko vojaško agresijo proti Ukrajini in obravnavali težak položaj v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih po krizi zaradi covid-19, ki bi lahko imel posledice za te programe ob koncu sedanjega večletnega finančnega okvira;
4. pozdravlja predlagano vzpostavitev posebnega mehanizma prilagodljivosti v obliki posebnega tematskega instrumenta EURI z ocenjenimi skupnimi stroški v višini 18,9 milijarde EUR nad zgornjimi mejami večletnega finančnega okvira do konca večletnega finančnega okvira, in sicer izključno za kritje stroškov financiranja

instrumenta NextGenerationEU, ki presegajo posebne mejne vrednosti, določene v spremenjeni uredbi o večletnem finančnem okviru;

5. poudarja, da oblikovanje instrumenta EURI prispeva k zaščiti odhodkov za vse vodilne programe EU v razdelku 2b, kot so Erasmus+ in prednostni ukrepi na področjih kulturnega sodelovanja, mobilnosti v izobraževanju, izmenjave mladih in prostovoljstva, udeležbe državljanov ter izgradnje demokracije;
6. poziva k obsežnejši reviziji večletnega finančnega okvira, da bi zagotovili, da nove pobude iz razdelka 2b, kot je novi evropski Bauhaus, ne bodo vplivale na financiranje drugih, že tako premalo financiranih programov; poudarja, da bi program novi evropski Bauhaus imel večji učinek, če bi ga podprli tudi z drugimi ustreznimi programi; v zvezi s tem ponovno poziva Komisijo, naj med vmesno revizijo večletnega finančnega okvira spremeni uredbo o programu Obzorje Evropa, da bi vzpostavila program novi evropski Bauhaus, financiran s 500 milijoni EUR; ponovno poziva Komisijo, naj predloži predlog, da bi pobudo novi evropski Bauhaus do naslednjega večletnega finančnega okvira spremenili v samostojen program EU s svežimi viri sredstev in temu namenjeno proračunsko postavko;
7. poziva Svet, naj nemudoma sprejme revizijo večletnega finančnega okvira, vključno z vzpostavitvijo instrumenta EURI, kot je predlagala Evropska komisija; meni, da instrument EURI predstavlja trajnostno rešitev za proračunske izzive, ki izvirajo iz vključitve finančnih stroškov EURI v razdelek 2b in v okvir zgornje meje sedanjega večletnega finančnega okvira, kljub večkratnim pozivom Parlamenta, naj vključi odhodke za kritje njegovih stroškov nad zgornjo mejo; je seznanjen, da bo uporaba instrumenta EURI potekala v skladu s postopki, določenimi v Uredbi (EU, Euratom) 2020/2093 in okviru letnega proračunskega postopka, ob polnem spoštovanju posebnih pravic proračunskega organa.

Upamo in verjamemo, da bo odbor BUDG te elemente vključil v svoje vmesno poročilo in jih upošteval v svojih prihodnjih razpravah s Svetom in Komisijo o predlagani reviziji ter v letnem proračunskem postopku za leto 2024.

Hvala vnaprej za vašo pozornost in želimo vam veliko uspeha pri teh ključnih prizadevanjih.

S spoštovanjem,

Sabine Verheyen